

Nyolc európai ország igazságügyi szakértőkkel kapcsolatos fontosabb szabályai

Az Alapvető Jogok Biztosának az AJB-7766/2013. számú jelentése a vizsgálat érdeme tekintetében megállapítja, hogy „Az igazságügyi szakértői tevékenység átfogó, komplex szemléletmódú vizsgálata és annak megújítása szükséges, többek között abból a célból, hogy a bírósági eljárások időszerű befejezése biztosítható legyen.” Véleményem szerint az idézett megállapítás alapvető jelentőséggel bír az igazságügyi szakértés jelenlegi helyzetét illetően. Kiinduló pontként a komplex szemléletmódú vizsgálathoz mindenképpen a szakértőkkel kapcsolatos európai szabályozások és tapasztalatok feltárására, illetve elemzésére van, illetve lehet szükség. Ez az igény a joggyakorlat-elemző csoporthoz beérkezett több szakmai anyagban (pl. Dr. Wirth Béla) is megfogalmazódott.

Ez az összefoglaló a tárgykörben elérhető információk alapján ehhez az elemzéshez kíván alapvető tájékoztatást nyújtani abból a célból, hogy az európai tapasztalatokat integráló jogalkotási reform folyamata elkezdődjön. A címben megjelölt témakörben az európai gyakorlat áttekintése folyamán főként a szakértői alkalmasság vizsgálatáról, a névjegyzékbe kerülés feltételeiről, a névjegyzék vezetésének a módjáról, a névjegyzék adattartalmáról és a jogosultság érvényességi időszakáról, illetve a megújításának módjáról igyekeztem az információkat röviden összefoglalni, valamint a hazai gyakorlattal összevetni.

Azokban az országokban, ahol az elektronikus szakértői lista a világhálón elérhető, ott a kereshetőség érdekében feltüntettem a honlap címét is. A honlapok sok olyan információt tartalmaznak, amelyek a hazai gyakorlat számára mindenképpen megfontolást érdemelnek. A hazai névjegyzéket összevetve az európai gyakorlattal a következő megállapítások tehetők. Egyetlen országban nincs semmilyen, a 2006/123/EK irányelv (50) pontjával szemben álló – a használatot akadályozó – belépési kód, a szakértői névjegyzék bárki számára könnyedén hozzáférhető. Az országok névjegyzékeinek adattartalma változó, de a legalkalmasabb szakértő kiválasztásához szükséges legfontosabb adatok minden országban feltüntetésre kerültek, a keresés „felhasználó barát,” egyszerű és praktikus. A hazai gyakorlattal szemben a szakértő végzettségei és képesítései minden ország névjegyzékében fel vannak tüntetve. A személyi szakmai minősítéssel rendelkező bírósági szakértők több országban – például Ausztria, Németország, Anglia, Svájc – megkülönböztetett módon kerülnek feltüntetésre és például az osztrák, illetve a német eljárásjog alapján elsődlegesen certifikált szakértő kerül kirendelésre.

A hazai névjegyzék adattartalmát összevetve az alábbiakban felsorolt európai országok szakértői névjegyzékeinek adattartalmával minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy az igazságügyi névjegyzék információtartalma messze alatta marad az európai országokénak. A hazai gyakorlattal ellentétben a szakértő alanyi jogon, felvételi eljárás nélkül – kizárólag a végzettségei alapján – egyetlen országban sem kerülhet fel a listára. A szakértővé válás, illetve a felvételi eljárásrend az országok túlnyomó többségében szabályozott folyamat. A szakterülethez köthető szakirányú diplomák alapvető feltétel és ehhez egyetlen szakterületen sem követelnek még egy diplomát, mint ahogyan azt hazánkban például az ingatlanszakértők esetében megkövetelik. A szakértői névjegyzéket Csehországot kivéve – ahol az összesített listát az igazságügyi minisztérium vezeti – nem a minisztérium, hanem a szakmai szervezetek, vagy a bíróságok vezetik. A szakértők szakmai alkalmasságát minden esetben valamilyen

összetételű – például Franciaországban bíróból és szakértőkből álló – bizottság, vagy szakmai minősítő szervezet (Anglia, Németország, Belgium, Svájc ISO 17024 szabvány szerint) vizsgálja. A szakértői regisztráció az országok többségében általában 5 évig érvényes, szemben hazánkkal, ahol az olyan szakterületeken, ahol nincs szakmai kamarai (mérnöki vagy építész) nyilvántartás – például vagyoneértékelés - ingatlanszakértés – ott a bejegyzés szakmai továbbképzési kötelezettség nélkül korlátlan ideig érvényes.

Franciaország

A bíróságok számára kétszintű szakértői lista áll rendelkezésre. A mintegy 9.600 bírósági szakértőt az Igazságügyi Szakértők Nemzeti Szövetsége (C.N.C.E.J (Conseil National des Compagnies d'Experts de Justice) tartja nyilván. A szövetség 1931 évben alakult meg, többek között abból a célból, hogy egységes szakértői módszertant és eljárást dolgozzon ki és a szakértőkre vonatkozó megfelelőségi szabályokat alakítson ki. A szervezet négyévente közzé teszi a szakértők minősítési eljárásának szabályait. A szakértő kiválasztásának az általános és közismert feltételein túl számot kell adni – törvényben szabályozott felvételi vizsgálatban – a szakmai alkalmasságáról is. Minden év novemberében a bírósági közgyűlés ülésén kerülnek bemutatásra a szakértő jelöltek listái. Franciaországban a fellebbviteli bíróságok bírának tanácsa minden évben kiválasztja a szakértőjelölteket, akik kétévi ún. „próbaidő” után kaphatnak öt évre szóló igazságügyi szakértői kinevezést és kerülhetnek fel a bírósági listákra. A „próbaidő” letelte után egy bíróból és a szakterület legkiválóbb szakértőiből álló bizottság vizsgálja a szakértő két éves tevékenysége alapján a szakmai alkalmasságát és terjeszti elő véleményét a bírák közgyűlése elé. A legkiválóbb szakértők országos listáját a Semmítőszék (Cour de Cassation) hivatala vezeti, melyen jelenleg 283 szakértő szerepel. Mintegy 30 fellebbviteli bíróság jelölhet ki szakértőt és jegyezheti be a saját listájára. Például a közigazgatási fellebbviteli bíróság listáján 121 szakértő szerepel. Öt évenként a jogosultság felülvizsgálatra kerül. A felülvizsgálati folyamat biztosítja azt, hogy a listán kizárólag a legképzettebb szakértők szerepeljenek.

A névjegyzékben fel van tüntetve, hogy melyik bíróság nevezte ki a szakértőt. (pl. Semmítőszéki szakértő – Expert agréé par la Cour de Cassation, vagy Közigazgatási Fellebbviteli Bírósági szakértő - Cour Administrative d'Appel de Douai). A névjegyzék tartalmazza a szakértő különböző bírósági listák tagságait [compagnie(s)], funkcióit-beosztását [fonction(s)], szakterületeit [rubrique(s)], a kiemelten gyakorlott szakterületeket [spécialité(s)], diplomáit, szakmai minősítéseit, elérhetőségét, referencia munkáit, beszélt nyelveket és egyéb kvalifikációit. Minden szakterületnek van egy elnökségi hivatala (Membres du bureau), melyet a tagok közül a legtapasztaltabb 10-15 főből álló tanács vezet. Szakértői névjegyzék elérhetősége; www.fncej.org Semmítőszéki szakértői névjegyzék: www.fncej.org/documents/cncej/membres.php?z=1&code=CEACC&cl=33600&curseur=1

Ausztria

A jelenlegi 9.327 bírósági szakértőt tartalmazó lista az osztrák igazságügy honlapján érhető el. A felvételi eljárás során a pályázóknak írásbeli kérelmet kell benyújtania az illetékes bírósághoz. A felvétel eljárásrendjét és a szakértőjelölt szakmai alkalmasságának vizsgálatát szttenderdek írják elő. A pályázónak felsőfokú szakirányú diplomával, öt év gyakorlati idővel, kiváló szaktudással, eljárásjogi és speciális szakértői ismeretekkel (pl. hogyan kell felépíteni a szakértői véleményt) és a saját szakterületén előírt megfelelő eszközökkel kell rendelkeznie. Ha az illetékes bíróság elnöke a benyújtott iratok alapján előzetesen megállapította a jelölt

alkalmasságát, akkor egy szabályozott felvételi eljárás következik. Az osztrák igazságügyi szakértő alkalmasságát egy átfogó vizsgálat alapján egy bizottság állapítja meg. Ennek keretében a szakértőjelöltnek felméri a szakértelemét, a szakmai tapasztalatát, a szaktudását, az eljárási törvények ismeretét és az általános alkalmasságát. Ha a vizsgázó teljesíti a feltételeket, akkor, mint bírósági szakértő öt éves jogosultságot kaphat és a lejárát után kérelemre a regisztráció tíz évre meghosszabbítható. Az elsőfokú bíróságok elnökei felelősek a bírósági szakértők listára kerülésért és felelősek a szakértői fegyelem betartásáért. Csak ez az elnök törölheti a szakértőt a bírósági szakértői listáról.

Belépési kód nincs, a szakértői lista közvetlenül elérhető. A szakmai minősítések már az alaplistán megjelennek, az elérhetőségeken és a szakterületeken kívül fel van tüntetve a kiemelten gyakorlott szakterület, a szakértő foglalkozása, születési éve, a regisztráció érvényességi ideje és a bejegyzés, illetve a nyilvántartás felelőse (pl. regionális bíróságok – landesgerichte). Szakértői névjegyzék elérhetősége; www.sdgliste.justiz.gv.at

Németország

A szakértői listákat a különböző szakmai kamarák és szakértői minősítő szervezetek (például a Bundesverband öffentlich bestellter und Vereidigter sowie qualifizierter Sachverständiger) továbbiakban: BVS) vezetik. A BVS tagja Az Értékelők Szervezete Európai Csoportjának (TEGoVA – The European Group of Valuers' Associations) és a Nemzetközi Értékelési Szabványok Bizottságának (IVSC – International Valuation Standards Committee). A BVS tagja a szakmai akkreditációs testületnek (TGA – Trägergemeinschaft für Akkreditierung), mely széleskörűen kidolgozta a szakértők személyi minősítésének normatív dokumentumait. A szakértői listák nyilvánosak, a világhálón könnyen hozzáférhetők és a bíróságok részére rendelkezésre állnak. A minősítés (regisztráció) alapvető feltétele a szakirányú felsőfokú képesítés, megfelelő szakmai gyakorlat és tapasztalat, szakmai referencia lista, szakmai képzések igazolása. A listára kerülés alapvető feltétele a személyi szakmai minősítés (certifikáció). Ez a certifikáció garantálja, hogy a szakértő az adott szakterületen kiemelkedően képzett. Az összesítő listákon a szakmai minősítések (pl. ingatlanszakértők esetében REV - Recognised European Valuer, vagy MRICS - Member of the Royal Institution of Chartered Surveyors) minden esetben feltüntetésre kerülnek. Megtekinthető a szakértői tanúsítvány (hitelesített adatlap), melyen az elérhetőségeken kívül a név és végzettségek, a területi kamarai tagság, a tevékenységi terület, a szakmai minősítések szerepelnek. A minősítés és a regisztráció 5 évig érvényes. Öt év elteltével bizonyítani kell ismételt a szakmai alkalmasságot és a szakmai továbbképzésekről igazolást kell bemutatni. 250 speciális szakterületen mintegy 4.800 szakértő szerepel a névjegyzékben.

Szakértői névjegyzék elérhetősége; www.bvs-ev.de/svz/

Anglia

Angliában a Szakértők Akadémiája (TAE – The Academy of Experts) multidiszciplináris szakmai és minősítő (akkreditációs ADR) testületként működik, és nemzetközi centrumként tömöríti a legkiválóbb szakértőket. A szervezet az egységes szakértői működés érdekében számos szabványt, módszertant és útmutatót dolgozott ki. (Application for Membership, Commercial Mediation, The Model Form of Expert's Report stb.) A TAE szervezi a folyamatos szakmai képzéseket. Annak érdekében, hogy a tagok fejlesszék szaktudásukat, a szervezet a képzési programok széles skáláját kínálja a szakértők számára. Az Akadémia Igazságügyi Bizottságának (The Judicial Committee) elnöke a korábbi Legfelsőbb Bíróság

bírója, tagjai magas rangú bírásokból és a legkiválóbb szakértőkből tevődik össze. A bizottság dolgozta ki a szakértéssel kapcsolatos több fontos dokumentumot.

A listára kerülés feltétele az akadémiai tagság és a megfelelő szakirányú képzés. Az akadémiai tagságra pályázó személy egy akkreditált, szigorú felvételi eljárásnak köteles alávetni magát, mely eljárás garantálja a magas szintű szaktudást. A felvételhez szükséges három olyan személynek (pl. ügyvédek) az ajánlása, akik ismerik a szakértő eddigi szakmai munkáját. Ennek híján a felvételi eljárás nem folytatható le. A szakértői lista háromszintű, a kezdő szakértői státusz társult tagsággal, a teljes tagsághoz bizonyítani kell a kiváló szakértelmet és a legfelső szinten – két éves teljes tagság után – a bizonyítottan kivételesen magas szintű szaktudással, szakmai minősítésekkel rendelkező szakértők vannak bejegyezve. A listáról történő törlést – szakmai alkalmatlanság megállapítása esetén – a bírások kezdeményezhetik.

A szakértői lista tartalmazza a szakértő képzéseit, a listán többnyire elérhető a szakértő részletes szakmai adatlapja, amely tartalmazza a szakmai tapasztalatot, rövid kivonatát az eddigi bírósági szakvéleményeknek, publikációk és prezentációk (pl. www.academyofexperts.org/sites/default/files/members/cvs/bezant_mark_-_cv_-_master_june_2014.pdf egy 20 oldalas dokumentum)

Szakértői névjegyzék elérhetősége; www.academyofexperts.org/find-an-expert

Belgium

Nincs külön igazságügyi szakértői névjegyzék. A Szakértői Egyesületek Szövetsége (a FEBEX 16 szakág szakértőit tömöríti, például KAVEX – Belga Ingatlanszakértői Kamara) vezeti a szakértői névjegyzéket, melyre az alkotmány és az eljárási törvények tartalmazzak szabályokat. A FEBEX a kompetencia ellenőrzését egy professzionális szakmai szervezet, vagy az ISO-EN 17024 szabvány által végzi. A hazánkban is hatályos (MSZ) EN ISO/IEC 17024:2013 olyan nemzetközi szabvány, amely személyek tanúsítását végző szervezetekkel szemben támasztott követelményeket határozza meg. A FEBEX képesítési követelményként előírja a szakirányú diplomát, öt éves gyakorlat igazolását referencia lista és a szakmai továbbképzések bemutatásával, továbbá rendszeres szakmai továbbképzési kötelezettséggel. A szervezet a szakmai továbbképzésekre különös figyelmet fordít, minden szakértőnek évente 16 kredit pontot kell megszereznie évente és erről írásos igazolást kell bemutatni.

Szakértői névjegyzék elérhetősége; www.febex.be

Ingatlanszakértők: www.kavex.be/Kavex_experten/

Csehország

Az igazságügyi szakértőket a regionális bíróságok elnökei javaslata alapján az igazságügyi miniszter nevezi ki. A jelentkező személy szaktudásának és alkalmasságának elbírálására a regionális bíróságok elnökei létrehozhatnak egy speciális testületet, amely felméri és igazolja a javasolt személy tudását. Az igazságügyi szakértők regisztrációja a regionális bíróságokon történik, az összesített névjegyzéket pedig igazságügyi miniszter vezeti. A regisztrációnak nincs időbeli korlátja.

Szakértői névjegyzék elérhetősége; www.kszcr.cz

Hollandia

Az országban a Leideni egyetemen szerzett diploma garantálja a magas szintű szaktudást, amely lehetővé teszi az igazságügyi szakértővé válást. A bíróságok saját szakértői listával

rendelkeznek, de 2007 évben 50 taggal létrehozták a szakértők regisztrációját. (NRGD - Netherlands Register of Court Experts) A szakértővé válás egy szabályozott eljárás rend alapján történik, a pályázót szakmailag minősítik, igazolni kell az előírt gyakorlatot és szakmai tapasztalatot, valamint rendelkezni kell a Leideni egyetem speciális diplomájával. A folyamatos szakmai fejlődés (CPD - Continuing Professional Development) az egyik legfontosabb szempont és a regisztráció feltétele a szakmai alkalmasság. A regisztrációnak nincs időbeli korlátja, de Hollandiában minden szakmának a színvonalát folyamatosan ellenőrzik. Szakértői névjegyzék: www.nrgd.nl

Svájc

A svájci szakértői kamara (Swiss Chamber of Technical and Scientific Forensic Experts) vezeti a szakértői névjegyzéket. A kamara közvetíti a szakértőket a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és más érdekelt felek részére. Képviseli a szakértők érdekeit és szervezi a szakértők oktatását és képzését. A szakértőket az ISO 17024 szabvány szerint minősítik és minősített szakértőként (SEC – Swiss Experts Certificatoin SA) veszik névjegyzékbe. A szakmai minősítés garantálja a szakértelmet, a tapasztalatot és a függetlenséget. A szakmai minősítést és ellenőrzést a Svájci Akkreditációs Szolgálat végzi (SAS - Service d'accréditation Suisse). Minősítik többek között a közúti közlekedés műszaki szakértőit és az ingatlan-értékbecslőket. A szakértői névjegyzék 15 fő szakterületet (építészet, kémia, különböző szolgáltatások, elektronika, kriminalisztika, orvostudomány, informatika, műtárgy értékbecslés, logisztika-szállítmányozás, mérnöki tudomány, különleges szakterületek (például létesítmények értékelése és cégértékelés) és mintegy 320 szakágat tartalmaz, vagyionkezelő szolgáltatások, balesetelemzés, környezeti tudományok, tűz-és egyéb biztonság.

Szakértői névjegyzék elérhetősége; www.swiss-experts.ch

A vizsgált országok szakértői listára kerülés eljárásrendjét az Európai Parlament és Tanács a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelvnek 10. cikke és (53) pontja határozza meg. Ennek értelmében az egyes engedélyezési eljárásoknak olyan feltételrendszeren kell alapulniuk, amelyek során a feltételek objektívek, világosak, egyértelműek és átláthatóak, valamint biztosítják azt, hogy az eljáró hatóság az elbírálást megkülönböztetés mentesen, a közérdekhez kapcsolódó céllal arányosan, önkényes jogértelmezés nélkül folytassa le. Az (50) pont értelmében a releváns információ könnyen hozzáférhető legyen a nyilvánosság számára és akadálymentesen álljon az igénybevevőnek rendelkezésére. Az (53) pont szerint bizonyos kiemelkedően fontos és magas szintű szolgáltatási tevékenységekre az érvényes engedélyek megadásához szükséges lehet az illetékes hatóság által a kérelmező szóbeli meghallgatása annak érdekében, hogy felmérjék a kérelmezőnek a szóban forgó szolgáltatás nyújtására való személyes képességét és alkalmasságát.

Információforrások:

- www.euroexpert.org
- Report june 2007
- The Use of Experts in Europe 2nd November 2012 Prague (Symposium Documents)
- EuroExpert Symposium Friday, 18th March 2011 Berlin (Symposium Documents)
- Az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelve
- A vizsgált országok szakértői honlapjai

SZAKÉRTŐKKEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK EURÓPAI GYAKORLATÁNAK ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZATA

	Ki vizsgálja a pályázó szakmai alkalmasságát?	Ki nevezi ki a szakértőket az egyes országokban?	A szakértői névjegyzékbe kerülés feltételei	Van-e kötelező <u>szakmai</u> továbbképzés?	Szakértői jogosultság időkorlátja	Ki felügyeli a szakértői tevékenységet?	Szakértői óradíjak? €
Magyarország www.szakertok.kim.gov.hu/szakertok	nincs szakmai alkalmassági vizsgálat	az igazságügyi miniszter	a képesítési feltételeknek való megfelelés	a szaktörvény 18/B. §-a előírja szakmai kamarák szervezik, de nincs minden szakterületen	öt év, de van ahol (ingatlanszakértő) korlátlan	az igazságügyi miniszter	13-40
Franciaország www.fncej.org	2 éves "próbaidő" után bírák és senior szakértők	a fellebviteli bíróság bíráinak tanácsa két évre, utána egy bizottság	törvényben szabályozott felvételi vizsgálat alapján	nincs törvényi előírás	2 év után 5 évés utána felülvizsgálati eljárás után 5 év	a fellebviteli bíróság elnöke, illetve a legfőbb ügyész	80-150
Ausztria www.sdgliste.justiz.gv.at	illetékes bíróság elnöke és egy spec. bizottság	alkalmassági vizsgálat után az elsőfokú bíróságok elnökei	szakirányú diploma, kiemelkedő szaktudás, 5 év gyak.	törvény kötelezi a szakértőt a szakmai továbbképzésre (egy bíró és két szakember ellenőrzi)	5 évés utána felülvizsgálati eljárás után 10 év	az elsőfokú bíróságok elnökei	nincs adat
Németország www.bvs-ev.de/svz/	szakmai akkreditációs testület (TGA)	szakmai kamarák, illetve a minősítő testületek (pl. BVS)	szakirányú diploma, magas szaktudás, referencia lista	törvényi rendelkezés nincs, de a certifikált szakértőknek kötelező	3 év után 5 év, után felülvizsgálat alapján ismét 5 év	bíróságok és szakmai szervezet (BVS)	50-95
Anglia www.academyofexperts.org/ind-an-expert	Szakértők Akadémiája (TAE)	Szakértők Akadémiája (TAE – The Academy of Experts)	szakirányú diploma, három fő ajánlása, kiemelkedő szaktudás	nincs kötelező szakmai továbbképzés, de az Akadémia kötelezi a szakértőt erre	eseti (case by case)	szakmai testületek	150
Belgium www.febex.be	Szakértői Egyesületek Szöv. (FEBEX)	Szakértői Egyesületek Szövetsége (FEBEX)	szakirányú diploma, ISO 17024 szerinti minősítés	a FEBEX tagjainak évenként 16 kreditpont kötelező	eseti (case by case)	bíróság	nincs adat
Csehország www.kszcr.cz	egy speciális bizottság	a reg. bíróságok elnökeinek javaslatára igazságügyi miniszter	átlag feletti szaktudás, felvételi eljárás	nincs	nincs	bíróság és az igazságügyi miniszter	3-11
Hollandia www.nrgd.nl	illetékes bíróságok	Netherlands Register of Court Experts	Liedeni egyetemi szakirányú diploma, kiemelkedő szaktudás	a folyamatos szakmai fejlődés (CPD - Continuing Professional Development) alap követelmény	eseti (case by case)	bíróságok és szakmai szervezet (FEBEX)	nincs adat
Svájc www.swiss-experts.ch	Svájci Akkreditációs Szolgálat (SAS)	Svájci Szakértői Kamara	szakirányú diploma, ISO 17024 szerinti minősítés	a minősített szakértőknek (SEC) kötelező	eseti (case by case)	Svájci Akkreditációs Szolgálat (SAS)	nincs adat

Megjegyzés: a táblázatból látható, hogy szakmai alkalmassági vizsgálat nélkül csak hazánkban lehetséges szakértői listára kerülni. „A szakértővé váláskor kerüljön vizsgálat alá a jelölt szakismeretének, szaktudásának a színvonala is, **ne legyen alanyi jog a névjegyzékbe való kerülés.**” (Dr. Wirth Béla)